

Routeboekjes De wereld in getallen: gebruik in de klas

- Selecteren van leerlingen

Op basis van afspraken in het team worden de leerlingen geselecteerd die in principe voor een compact programma in aanmerking komen. Hieronder staan in het kort de mogelijkheden daartoe en de daarop volgende stappen om tot een definitieve selectie te komen.

- Stap 1

U selecteert de leerlingen die in aanmerking kunnen komen voor het compactingprogramma. Bij twijfel (onderpresteerders!) overlegt u met de intern begeleider of de schoolbegeleider.

Mogelijkheden:

- *Indien u de LVS-toetsen Rekenen-wiskunde van de CITO-groep afneemt, selecteer dan kinderen die op voorgaande toetsen een A-score of hoge B-score haalden.*
- *Indien u geen CITO-gegevens heeft (in groep 3 zijn die nog niet beschikbaar of u gebruikt LVS niet), dan selecteert u de kinderen die de methodegebonden toetsen goed maken (80%) en/of er tijdens de lessen blijkt van geven dat de stof voor hen (veel) te gemakkelijk is.*
- *U hanteert schoolspecifieke criteria (bijvoorbeeld vanwege kenmerken van de schoolpopulatie of met het oog op de fase van verandering waarin uw team zich bevindt).*

- Stap 2

Laat de geselecteerde leerlingen de eerste keer de methodegebonden toets die hoort bij het komende blok maken. Indien u met het programma begint aan het begin van het schooljaar, is dat dus de toets van blok 1. Zo krijgt u een beeld van wat de leerling reeds beheerst van onderdelen die in het komende blok nog uitgebreid aan de orde zullen komen.

- Stap 3

Kijk de toets na en registreer de resultaten. Dat kan op het registratieformulier dat bij de methode zit of in het Routeboekje bij de les met de toets van het betreffende blok. De kinderen die alle toetsopgaven voor minimaal 80% goed maken, volgen het compactingprogramma.

Bij kinderen die de toetsopgaven niet allemaal voor 80% goed gemaakt hebben, gaat u globaal na waardoor dit komt. (Vergissingen, niet weten wat er van hen verwacht

wordt, tempo is nog niet hoog genoeg, de stof wordt op sommige onderdelen nog onvoldoende begrepen/beheerst).

Maak de inschatting, of deze leerlingen met minder oefenstof toch de doelen van de methodetoets zullen halen. Zo ja, dan gaan zij het compacte programma volgen.

Bij twijfel of bij grote moeite met zelfstandig werken laat u hen niet structureel deelnemen aan het compactingprogramma. Eventueel laat u af en toe wat overslaan.

- Stap 4

Print voor deze leerlingen het Routeboekje van het komende blok.

Na een bespreking kunnen ze hiermee verder zelfstandig werken.

Zie voor een uitgebreide toelichting het onderdeel *'Toelichting Routeboekjes De wereld in getallen SLO-versie'* op de cd-rom.

Bij twijfel kunt u steeds weer voorafgaand aan een blok de toets laten maken. Bij herhaaldelijk goede toetsen na compacten, is vooraf toetsen niet meer nodig.

- Bespreken van het alternatieve traject

• Stap 1

U bespreekt met de leerlingen die het compactingprogramma gaan volgen waarom zij hiervoor in aanmerking komen (positieve verwachtingen!), wat er precies van hen verlangd wordt, wat ze mogen en wat ze moeten. Hierin kunnen de volgende punten aan de orde komen: Maak zonodig voor uzelf een keuze

- waarom deelnemen
- de opzet van het programma: niet alles hoeven volgen en maken: soms eigen keuzes maken
- het werken met en invullen van het Routeboekje
- belang van (het kiezen voor) deelname aan groepsactiviteiten en de inhoud daarvan voor hen
- afspraken over het maken van verrijkende reken-wiskunde activiteiten in de vrijgekomen tijd
- houding van leerlingen ten aanzien van moeilijkere verrijkingstaken
- het plannen van de te maken taken (uit de methode en uit de selectie van verrijkende activiteiten; over de lengte van de in te plannen periode)
- gebruik van een logboek bij het plannen (en evalueren). Voorbeelden vindt u op de cd-rom.
- verwachtingen van en eisen aan de leerlingen
- afspraken over zelfstandig (samen)werken
- zin van samenwerken met de andere leerlingen uit het alternatieve traject
- het nakijken van het gemaakte werk
- (na)bespreken en evalueren van het werken en van het gemaakte werk.

Advies

- *Wees helder over wat u wilt en verwacht.*
- *Bespreek het werken met het Routeboekje.*
- *Bespreek het plannen van een rekenuur of een langere periode (week, blokperiode) aan de hand van enkele pagina's in het Routeboekje en de bijbehorende methodematerialen.*
- *Evalueer heel expliciet hoe het uitvoeren van de planning is gegaan, waar kinderen tegenaan lopen en waarop ze de volgende keer kunnen letten, zowel qua vorm als qua inhoud.*
- *Geef duidelijk aan dat het geen vrijblijvend programma is. Dat geldt zowel voor de verplichte stof als voor de zelfgekozen stof. Ook de aanvullende verrijking moet als basisstof worden behandeld.*
- *Streef naar een planning over meerdere dagen (week of blokperiode).*

Hierdoor ontstaan er mogelijkheden tot clusteren van verplichte opgaven en het vrijroosteren van tijd voor grotere verrijkingsopdrachten.

- **Stap 2**

Evalueer met de leerlingen het werken en de werkwijze na een dag/ enkele dagen met het alternatieve traject gewerkt te hebben.

In de bespreking worden het Routeboekje en het logboek als leidraad genomen. De volgende punten kunnen daarin naar voren komen:

Ten aanzien van de werkwijze:

- de planning van de leerling: haalbaar en passend?
- de keuzes durven maken opgaven over te slaan
- het werken met het Routeboekje
- de resultaten (maakt de leerling de opgaven in de methode voldoende)
- het zelfstandig werken aan verrijkende opdrachten
- het niveau van de verrijkende opdrachten (te moeilijk, te makkelijk?)
- de samenwerking met andere leerlingen bij de extra taken
- afspraken voor vervolg

Ten aanzien van de inhoud van het gemaakte werk

Het gemaakte werk, met name de verrijkende activiteiten, wordt met de leerlingen inhoudelijk besproken aan de hand van voorbeelden die de leerling en u zelf inbrengen (bv. een taak kiezen om samen te bespreken). Bespreek dit zoveel mogelijk met een groepje leerlingen, zodat ze ook op elkaar kunnen reageren. U kunt ook de klas bij de evaluatie betrekken, bijvoorbeeld door de leerling(en) een presentatie voor de hele groep te laten voorbereiden en uitvoeren.

Zie voor meer aandachtspunten, het boek 'Compacten en verrijken van de rekenles', hoofdstuk 4.

- Bespreken van het Routeboekje

In alle leerjaren hebben de Routeboekjes en de tabellen daarin eenzelfde structuur. Dit betekent dat na een duidelijke bespreking wat de afkortingen betekenen, wat je allemaal kunt aflezen in het boekje en hoe je ermee kunt werken, de leerlingen er daarna voortaan zelfstandig mee kunnen werken. Met name als ze structureel met een compact programma mogen werken, wordt het Routeboekje de vaste gids bij de methode voor hen.

Bekijk samen met de leerlingen hoe het Routeboekje in elkaar zit en ingevuld kan worden. Laat hen bijvoorbeeld zelf aan de hand van hun boeken aangeven waar de afkortingen voor staan en wat volgens het Routeboekje van hen verwacht wordt bij de verschillende opgaven in enkele lessen.

Een uitgebreide toelichting bij het Routeboekje vindt u op de cd-rom onder het kopje 'Toelichting Routeboekjes De wereld in getallen SLO-versie'. U kunt die versie ook printen.

- Plannen van (verrijkings)taken

Tips voor de bespreking van het plannen

Indien de leerling met een weektaak of bloктаak werkt en dus over een langere periode de opdrachten uit de methode mag plannen, dan kan het handig zijn, de leerling bij de schema's van elke les te laten noteren op welke datum of welke dag van de week hij die opdrachten gaat maken/heeft gemaakt. U heeft zo ook een beeld over de hoeveelheid stof die hij dagelijks maakt.

Indien u de kinderen in de vrijgekomen tijd laat werken aan activiteiten/opdrachten uit verrijkende materialen of anderszins, dan kunt u hen ook dat het beste laten plannen.

Een logboek kan dit plannen ondersteunen. Op de cd-rom staan twee voorbeelden van een logboek. Daarbij staat ook een korte toelichting hoe u dit plannen en invullen met de leerling kunt aanpakken.

Zie voor meer aandachtspunten, het boek 'Compacten en verrijken van de rekenles', hoofdstuk 4.